

LA MEUA GERMANA ÉS DIFERENT

PACO SAGARZAZU. IL·L: MIKEL VALVERDE

JO HO FAIG ASSEGUT

ARANTXA ITURBE. IL·L: JOKIN MITXELENA

COL·LECCIÓ «I QUÈ?», 30 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS-EDITORS ASSOCIATS. VALÈNCIA, 2001

Respectar la diferència

Un dels vessants de la literatura infantil té per objectiu –a banda d’afavorir l’aprenentatge o el simple entreteniment– educar la canalla en allò que se’n diu valors. Aquests dos darrers títols de la col·lecció «I què?» per a lectors majors de vuit anys, l’edició valenciana de la qual depèn de Tàndem Edicions, se circumscriu en aquest àmbit i fomenta el coneixement, el respecte i l’acceptació dels que són diferents (per determinades actituds o comportaments, per deficiències físiques o psíquiques o simplement perquè no responen als estàndards de la societat actual).

Tots coneixem la sinceritat dels infants i, fins i tot, la crueltat davant d’aquells que no són catalogats com a «normals», els quals poden sentir-se marginats i perdre l’autoestima fàcilment. Davant d’això, aquesta col·lecció no fa més que donar arguments als qui es troben en aquestes situacions per defensar-se i apropar als qui no coneixen de prop aquestes realitats per què les entenguen i les respecten. Amb aquests dos nous títols ja en són cinc que breguen per fer entendre la canalla que el coneixement comporta respecte i que la diversitat és riquesa.

Marc Candela

EL PORRAT DEL BOU / ARA QUE VE PASQUA

RAÜL VIDAL I HUERTA

IL·LUSTRACIONS DE XAVI SELLÉS

COL·LECCIÓ «LES AVENTURES DE L’ERIÇÓ COSTUMETA. COSTUMARIS VALENCIANS», 4 I 5. 20 PÀGINES

DENES EDITORIAL. PAIPORTA, 2001

L’eriçó Costumeta

Un eriçó orfe anomenat Costumeta és el protagonista d’una col·lecció de deu obretes de l’editorial Denes, adreçades als lectors entre 6 i 8 anys, escrites per Raül Vidal i Huerta i il·lustrades per Xavi Sellés. Es tracta de contes de dotze pàgines creats sota el subtítol «Costumaris valencians», i cadascun d’ells parla sobre una festa tradicional valenciana, un ofici o un tema, més o menys concret, que s’hi pot relacionar, com l’hivern, el Nadal, l’obrer de vila, Carnestoltes, Sant Joan, el pescador i d’altres. Les edicions són a tot color i la qualitat del paper és molt bona: les il·lustracions en resulten beneficiades.

Els títols que comentem ara són *El porrat del bou* i *Ara que ve Pasqua*. El primer d’ells se centra en la festa del porrat que es fa a molts pobles valencians per Carnestoltes, i el segon aprofita el temps de Quaresma per descobrir tot allò que el medi natural valencià pot oferir en començar la primavera. Presenten un model de llengua molt viva i rica, i inclouen complements com un vocabulari, cançons populars amb partitura, propostes metodològiques i activitats adreçades a adults, manualitats, siluetes per pintar i una foto dels autors.

Joan Manuel Matoses

EL MUNDO AL REVÉS. MIGUEL CALATAYUD
COL·LECCIÓ «LIBROS PARA NIÑOS», 10, 104 PÀGS.

UNA TEMPORADA EN CALCUTA. LLUÍSOT
COL·LECCIÓ «ÚLTIMAS LECTURAS», 2, 128 PÀGS.

MEDIA VACA. VALÈNCIA, 2001

Altres mons en aquest

Els dibuixants, sense texts d'altra gent pel mig, són els grans protagonistes d'aquests llibres. Lluísot, l'autor de *Carne de psiquiatra*, signa un impressionant «dietari» de la seua estada a Calcuta. Comença amb un pròleg on descriu els seus motius per viatjar i les conseqüències; després, una primera part («Fauna de Sudder Street») es dedica als habituals del carrer on vivia; i, finalment, el gros del llibre («Los pacientes de Madre Teresa») és una galeria de retrats de leprosos. La intensitat colpidora dels traços de Lluísot, més nus que mai, contrasta amb els del veterà Calatayud, que presenta un recull de quaranta il·lustracions amb anècdotes molt identificables plasmades de manera invertida. Sobten especialment els dibuixos d'animals –un porc carnisser venent cames humanes mutilades– en una col·lecció que es diu «Libros para niños», però tenint en compte el logotip (una xiqueta que passeja feliç amb una formiga gegant agafada d'una mà i una mosca gegant de l'altra) potser la cosa es fa més comprensible.

Felip Tobar

LA BOTIGA DEL CARMÉ
TERESA BROSETA

IL·LUSTRACIONS DE M. JOSÉ DEL AMO
COL·L. «ELS LLIBRES DEL GAT EN LA LLUNA», 20, 74 PÀGS.
EDICIONS DEL BULLENT. PICANYA, 2001

La botiga dels horrors?

Una botiga que amaga un petit secret, una xiqueta encuriosida i amb molta imaginació i una autora amb força habilitat per trenar amb naturalitat intriga i afers quotidians, són els ingredients bàsics d'aquesta reeixida narració guanyadora del XI Premi Carmesina de Narrativa Infantil 2001. Contada en primera persona per la xiqueta protagonista, amb un registre molt encertat que cerca la complicitat immediata del lector sense impostures pretesament infantils, la història principal –un lleu misteri resolt d'una forma una mica inversemblant– es recolza sobre uns magnífics apunts quotidians –relacions familiars, vida en el barri, celebracions festives– que li aporten consistència i credibilitat. L'edició, però, té un punt feble que, d'alguna manera, malmet el treball de l'autora: unes il·lustracions excessivament explícites que desvetllen el misteri ja des de la mateixa coberta.

Josep Vicent Frechina

L'ACCIDENT DE LA IAIA MERCÈ

EL PARTIT DE FUTBOL

ANEM AL DENTISTA

ADELINA PALACÍN I ASSUMPTA VERDAGUER

COL·LECCIÓ «PAU I LAIA», 7, 8, 9. 32 PÀGINES

IL·LUSTRACIONS DE PILARÍN BAYÉS

EDICIONS DEL BULLET, PICANYA, 2001

Per a aprendre llegint

Sota el nom de Pau i Laia, no sols s'amaguen dos divertits personatges, sinó tota una col·lecció de llibres, que ara arriben al número 9, dirigits als més joves de la casa. És a dir, a aquells que acaben d'adonar-se que darrere de les paraules hi ha un codi que serveix per a comunicar-se però també per a descobrir el món que ens envolta, divertir-se i deixar volar la imaginació pels camins de la fantasia.

L'objectiu de les dues autores és doble i lliga directament amb la seua condició d'escriptores i de mestres. Per una banda, està l'entreteniment i per l'altra la didàctica. Amb aquestes dues fites, Verdaguer i Palacín han construït unes històries enginyoses i entenedores, pouades de la realitat més propera dels xiquets, la família, els amics, l'escola, el metge, etc., les quals es veuen reforçades per unes il·lustracions farcides de detalls que afavoreixen un aspecte molt important i que seria imperdonable obviar en un llibre d'aquestes característiques: la comprensió lectora dels xiquets. Perquè si això no passava, matariem sense ser-ne conscients un futur lector, el pitjor crim que es podia cometre.

Manel Alonso

LES NOSTRES AUQUES.

VOLUM 1. LES AUQUES DE QUAN ÉREM MENUTS

FRANCESC ALEDÓN VICENTE

IL·LUSTRACIONS DE GABRIEL ALONSO MARÍN

16 PÀGINES

EDITA EIXAM EDICIONS, DENES EDITORIAL, EDICIONS CA-
MACUC. DISTRIBUEIX XARQUIA, TAVERNES BLANQUES 2001

Auques que ens ajuden a aprendre

Francesc Aledón és el mestre responsable d'aquest primer volum de *Les nostres auques*, dedicat a *Les auques de quan érem menuts*. El llibre té un format agradable, ample, apaïsat, que ens permet gaudir de l'esquema tradicional de les auques. Aquí en trobem nou, cadascuna dedicada a un aspecte de l'educació dels més menuts: «Auca de les vocals», «Anem a comptar», «Mai s'acaba de comptar», «Auca del zoo», «Del pi xicotet», ... Trobem a faltar un poc més de cura a l'hora de cercar-li el ritme al text. Aprofitant que l'auca permet de practicar la rima consonant tradicional, i acceptant les convencions d'aquest gènere, l'autor podria haver esmerçat més esforç a elaborar-ne de ben boniques i memoritzables, i a fugir d'algunes expressions que, tot i que estan molt esteses dins la parla de l'Horta, empobreixen la nostra llengua, com l'abús de «anem a relatar», «anem a contar»... La innegable voluntat didàctica d'aquest llibre permet l'infant d'imaginar i de crear altres auques amb els temes que li interessin.

Maite Insa

RETORNO A LA ISLA BLANCA

LAURA GALLEGO GARCÍA

IL·LUSTRACIONS DE VÍCTOR SOLER

COL·LECCIÓ «SOBRE RUEDAS», 143 PÀGINES

EDICIONES BRIEF. VALÈNCIA, 2001

De cuando los gnomos vivían en el bosque

Retorno a la Isla Blanca es un cálido y hábil relato dedicado a los más jóvenes. Laura Gallego, con gran soltura narrativa, presenta un argumento sugerente y didáctico, creando personajes fantásticos que, tal vez, conoce desde la infancia: hadas, gnomos, duendes y trolls. Cuatro son los protagonistas de esta singular historia a quienes se irá añadiendo, a lo largo de áridos caminos, otros seres peculiares. La autora escoge para sus personajes nombres específicos, por medio de los cuales les da una identidad. Única, sobre quien recae la acción de la obra, es un ser de color azul que recibe este nombre porque, aún perteneciendo al pueblo Mediano, es *única* en su especie. El duende, de nombre Cascarrabias, mide 30 cm. Liviana es el nombre del hada, llamada así por tratarse de un ser diminuto y alado que mide 10 cm. y que suele posarse, como una libélula, sobre todas las flores. En último lugar aparece el gnomo de nombre Figgón –de 15 cm.–, a quien no se le escapa ningún acontecimiento.

La novela narra la aventura de Única, quien intenta descubrir su origen internándose en un mundo hostil y desconocido. Cabe destacar la fantasía de este relato, que intenta abrir un mundo de imaginación.

Mª Teresa Espasa

EL CARTERO DE LOS SUEÑOS

LAURA GALLEGO GARCÍA

COL·LECCIÓ «CUENTOS CON MIGA», 69 PÀGINES

EDICIONES BRIEF. VALÈNCIA, 2001

Somiar els somnis

Apareix en la col·lecció «Cuentos con miga», Editorial Brief per al públic més menut el nou relat de la jove escriptora Laura Gallego (Quart de Poblet, València, 1977) *El cartero de los sueños*.

Potser l'atzar ha volgut que el nom de l'Editorial «Brief» anuncie el contingut d'aquest relat *curt* (que en anglès es diu *brief*) i ens trasporte a l'àmpit de cada casa una *carta* plena de somnis (que en alemany es diu *Brief*). *El cartero de los sueños* narra la història d'un carter que repartia cada nit cartes amb somnis meravellosos, però que ell mateix no podia somiar i ho enyorava. El relat suposa l'encontre amb tot un ventall de personatges que li ajudaran a buscar la persona que fabrica els somnis. Escrit de manera senzilla i acompanyat d'unes il·lustracions a un color, el relat està ben plantejat i té un inici suggeridor, però cau en la polarització dels bons i els roïns, no deixant massa lloc a la imaginació. De fet, això es fa palès en l'ús de personatges com bruixes, fades i el carter dels malsons, descrit com un ésser obscur i amargat, i dibuixat en color negre... Tot i que el relat s'esvara per aquest costat, pot ser una bona eina per aquells que volen explorar amb els xiquets la importància de somiar per fer possible un altre món.

Nieves Avilés

EXAMEN DE VERBS IRREGULARS

JOAN M. MONJO

COL·LECCIÓ «EL DAU», 6, 92 PÀGINES

EDICIONS LA XARA. SIMAT DE VALLDIGNA, 2001

Màfia verbal

Malgrat el seu títol, *Examen de verbos irregulars*, de Joan M. Monjo, no és cap manual de conjugació, sinó una novel·leta curta per a adolescents. L'obra manté una curiosa divisió en més de vuitanta capítols, tan breus que de vegades arriben a tenir tan sols quatre línies, d'altra banda, molt útil si es pensa en la fluïdesa que requereix un llibre per a joves. La història transcorre en unes escasses sis hores, en què un jove estudiant es veu involucrat en una persecució de delinqüents: un dia de classe normal, en què el xicot té a més un examen de valencià, es converteix en una ràpida i inesperada aventura. El discurs és molt àgil, però alguns tòpics de la novel·la negra es deixen veure en alguns passatges, sense arribar a calar fons, com l'aparició d'una dona rossa d'edat indeterminada i certament irritant com a personatge. Es pot llegir en molt poc temps, però el caràcter sintètic de la narració ens obliga a fer un esforç imaginatiu: en qualsevol cas, és un bon llibre perquè els joves no perden el costum de llegir.

Joan Manuel Matoses

JUEGOS TRADICIONALES VALENCIANOS

ÀNGEL GÓMEZ I NAVARRO

COL·LECCIÓ «TIERRA VIVA»,

CARENA EDITORS. VALÈNCIA, 2001

De quan teníem una forma pròpia de jugar

No fa ni vint anys, abans del vertiginós abaratament de les noves tecnologies i de la homogeneïtzació dels referents culturals, els xiquets i xiquetes valencians practicaven un seguit de jocs que, sense ser ni molt menys exclusius, eren percebuts com a propis: cada poble, cada barri, tenia el seu codi inquebrantable, les seues preferències estacionals, allò que podíem anomenar la seua *idiosincrasia lúdica*. Tot aquest patrimoni cultural, aquest reducte de memòria col·lectiva, s'ha esvaït de sobte i ha estat substituït per les modes dictades per les indústries multinacionals i publicidades als mitjans de comunicació. Només en els darrers anys, s'ha apuntat una tímida reacció provinent, bàsicament, de l'àmbit escolar. I justament d'aquest àmbit prové l'autor d'aquest recull de jocs tradicionals concebut per ser traslladat immediatament al carrer: textos breus, descripcions precises, enumeració de variants, alguna anècdota il·lustrativa... i abundància de temps verbals en passat que li confereixen, a desgrat de l'autor, un to melangiós i gairebé testamentari.

Josep Vicent Frechina

MARTINO TÉ FEBRE

NICO JUCA A LA PLATJA

NICO TÉ POR ALS TRONS

NICO JUCA AL PARC

COL·LECCIÓ «PRIMERS AMICS», 1, 2, 3, 4

IL·LUSTRACIONS DE KENNEDY DESING

CARENA EDITORS, 2001

Gossets i porquets

No sé si sóc massa agosarada per la meua ignorància en la matèria –doctors té l'església Pedagogia– però em sembla que aquests llibres, capaços d'entretenir qualsevol xiquet, pequen d'un excés de tòpics: els protagonistes (gossets i porquets), els dibuixos (de colors plans i pastís) i les històries, que proposen la repetició de costums i actituds... –com diríem?–, si més no, d'un benefici educatiu dubtós: és imprescindible posar-se el vestit de bany per anar a la platja; el metge, després d'examinar el malalt i abans d'anar-se'n, «escriu en una recepta la medecina que ha de prendre»; i, per suposat, són les dones les que s'ocupen de l'infant: és la mare la que té cura del xiquet (porta un llaçet al cap com a senyal de la seua feminitat) i l'àvia (amb barret de margarides) qui el duu al parc a jugar a futbol. Per contra, el títol *Nico té por als trons* trenca amb alguns dels estereotips esmentats: el jove gossset, mascle, sent por de la tempesta i gran afecte per la seua abella de drap, «el ninot preferit de Nico». A favor de la col·lecció cal afegir que els motius temàtics pertanyen al món de la infantesa (tenir febre o por, anar a la platja i al parc) i que el disseny dels volums és molt pràctic: pàgines gruixudes plastificades, difícils de trencar i fàcils de netejar si es taquen.

Arantxa Bea

MARIOLA

JORDI RAÛL VERDÚ PONS

IL·LUSTRACIONS DE CESA PERELLÓ

COL·LECCIÓ «LA CARRASCA», 13. 144 PÀGINES

MARFIL ALCOI 2001

El rastre de la llegenda de la Mariola

Una sèrie de coincidències portaran uns joves excursionistes, la investigadora Mariola i el guardabosc Emili, a buscar tots junts el rastre d'una llegenda antiga situada a la mateixa Serra de Mariola. Al llarg de l'aventura, la presència dels animals i de la natura en estat salvatge els anirà donant pistes i anirà provocant la trobada entre ells. Mariola és una d'aquestes novel·les juvenils que entretenen i eduquen en els temes transversals, el respecte al medi i l'estima per les nostres terres. Les il·lustracions, amb fotografies en blanc i negre i retalls de personatges de còmic, ja ens indiquen que tant important és ací la història de ficció (o real?) com el recorregut per la Serra de Mariola. La sort dels nostres joves és poder anar forjant un imaginari propi, de llegendes extretes, com aquí, dels paratges naturals propers, i amb personatges valencians que fan versemblant l'aventura i que conviden a revivre-la un diumenge qualsevol.

Maite Insa

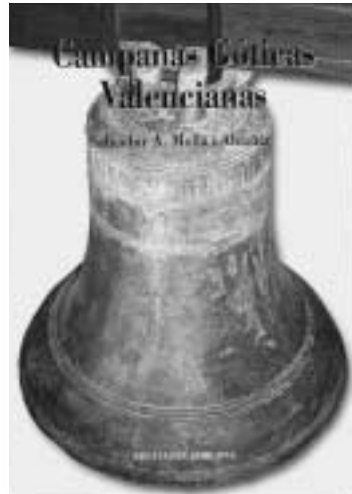
EL ARTE DE LA TIPOGRAFÍA. PAUL RENNER
 PAUL RENNER. MAESTRO TIPOGRÁFICO. CRISTOPHER BURKE
 MANUAL DE TIPOGRAFÍA. DEL PLOMO A LA ERA DIGITAL
 JOSÉ LUIS MARTÍN MONTESINOS I MONTSE MAS

EDITORIAL CAMPGRÀFIC. VALÈNCIA, 2001

Tipografia en profunditat

L'editorial Campgràfic ha encetat una via inèdita al nostre país amb l'edició de textos de pensament sobre la tipografia del segle xx. La pretensió d'aquest nou projecte editorial és traduir i publicar en castellà i en català grans autors de la tipografia moderna, així com obrir un debat sobre el desconeixement i la despreocupació actual sobre la tipografia en el món de l'edició. La llegibilitat d'un text comença per la tipografia i Campgràfic vol destacar que les conseqüències d'aquest desconeixement van en detriment del lector i, alhora, vol oferir a dissenyadors gràfics i professionals de la comunicació una eina que facilite l'accés a la cultura tipogràfica i als seus recursos. Fins ara, Campgràfic ha editat *Paul Renner. Maestro tipográfico*, de Christopher Burke i *El arte de la tipografía*, de Paul Renner, en un doble volum i per als professionals i aficionats, *Manual de tipografía. Del plomo a la era digital*, de José Luis Martín i Montse Mas. El darrer títol, *La letra gótica. Tipo e identidad nacional*, de Peter Bain i Paul Shaw es publica juntament amb *El cuaderno de escritura de Rudolf Koch*, en edició facsímil i acompanyada per la traducció a l'espanyol.

Ana Gimeno

CAMPANAS GÓTICAS VALENCIANAS
 SALVADOR A. MOLLÀ I ALCAÑIZ
 COL·LECCIÓ «GORGONA», 12

EDICIONES TILDE. VALÈNCIA, 2001

Patrimoni recuperat

Des que el 1989 es fundà el Gremi de Campaners Valencians, aquest extraordinari conjunt patrimonial valencià que conformen campanes i campanars s'ha vist progressivament sostret de l'oblit i la incúria, ha iniciat un camí de revalorització com més va més consolidat, ha estat inventariat i catalogat i hom l'ha fet objecte d'investigació en molt diversos àmbits.

Un dels investigadors més prolífics, Salvador A. Mollà, ha dedicat la seua tesi doctoral *–Escritura sobre campanas*, 1997– a la catalogació i l'estudi epigràfic de tot el corpus campanístic valencià i ara en publica una part, la que correspon a les campanes històriques que presenten llegendes amb caràcters gòtics: un total de cinquanta-una campanes minuciosament descrites, amb les seues inscripcions desxifrades i traduïdes del llatí quan s'escau. El catàleg es completa amb uns breus –però acurats– estudis etnogràfic, iconogràfic i metal·lúrgic que arrodoneixen un treball fet amb rigor i passió per divulgar una faceta molt poc coneguda d'uns objectes ben familiars.

Josep Vicent Frechina

CREANDO CIUDADES SOSTENIBLES

HERBERT GIRARDET

COL·LECCIÓ «GÓRGONA» 11, 112 PÀGINES

EDITORIAL TILDE, VALÈNCIA, 2001

Camins per a un creixement sostenible

Aquest breu estudi del Herbert Girardet planteja el problema del creixement incontrolat de les ciutats i la dependència que aquestes creen respecte a uns recursos extrems de zones llunyanes. Si durant l'Edat Mitjana les ciutats europees es proveïen de recursos que s'obtenien de les terres circumdants a les seues murades, des de principis del segle xx, la distància ha deixat de ser un inconvenient. L'objectiu d'aquest llibre és plantejar la sostenibilitat de les ciutats com a reptes per als municipis, per tal que busquen un equilibri ecològic de la seua urbanitat i puguen qüestionar algunes de les premisses de l'actual model de creixement. L'eina proposada per l'autor per a un model sostenible de les ciutats és l'Agenda 21 local, producte de la Cimera de la Terra celebrada a Rio de Janeiro el 1992. Però també adverteix que, per a que les idees passen a ser polítiques urbanístiques reals, als programes Agenda 21 local, ha de participar tota la població, els partits polítics, els sindicats i el món dels negocis.

Aquesta edició valenciana compta, a més, amb dos textos introductoris de David Hammerstein i Ernest García, dos coneixedors de la realitat urbana a la ciutat de València.

Pau Caparrós i Gironés

LA UNIVERSITAT I EL SEU ENTORN

DDAA, VICENÇ M. ROSELLÓ I VERGER (ED.)

PRÒLEG DE PEDRO RUIZ

438 PÀGINES

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, VALÈNCIA, 2001

València i l'Estudi General

V. M. Rosselló i Verger, excel·lent coneixedor i enamorat de la ciutat de València, dirigeix aquesta obra col·lectiva *La universitat i el seu entorn*, que es beneficia del rigor, de l'erudició i de l'ànim de complementarietat d'un equip interdisciplinari de geògrafs, historiadors, historiadors de l'art i de la literatura, arquitectes i arqueòlegs, provinents tant del món de l'acadèmia com d'altres institucions públiques i, també, d'entitats privades. Tota mena d'il·lustracions, plantes d'edificis, mapes de la ciutat i dibuixos recollits de valuoses col·leccions personals i arxius, així com fotografies aèries i reconstruccions virtuals per ordinador, ajuden el lector a comprendre la contribució de l'Estudi General a la construcció i consolidació de la ciutat vella. Els disset autors d'aquesta obra, que forma part d'una mena de trilogia precedida pels llibres *El Palau de l'Almirall* i *El Palau de les Corts*, s'ajusten al carreratge actual per tal de transmetre'ns una acurada anàlisi de l'àmbit urbà, dels carrers i casals i, també, dels edificis institucionals d'un barri que va sorgir en un raval de la ciutat, tot esborrant intencionadament qualsevol empremta hebrea del passat, i que, al llarg de cinc segles, va establir amb l'eix que l'articulava, l'Estudi General, relacions peculiars tant des del punt de vista urbanístic com des d'una perspectiva social i cultural.

Carmen Pastor

UN TANGO DE GARDEL EN EL GRAMÒFON

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

PREMI DE NARRATIVA VILA DE PUÇOL 2000

COL·LECCIÓ "QUADERNS LITERARIS", 20, 80 PÀGINES

SET I MIG. BENICULL DE XÚQUER, 2001

La cara amarga dels vençuts

Aquesta novel·la de Miquel López Crespi, guardonada amb el premi de narrativa Vila de Puçol l'any 2000, incideix en la miserable realitat que va haver de patir una part del poble vençut després de la guerra del 36. Des d'una doble perspectiva –particular i històrica– l'autor s'endinsa en la foscuria de la postguerra per relatar els esdeveniments que marquen la quotidianitat del protagonista. D'una banda, Andreu Ximbó, al seu poble de les Illes, espera una amnistia per a tots els qui, com ell, s'han amagat fugint de les represàlies del bàndol vencedor. Però aquesta no arribarà. Al contrari, la ràdio i la veu dels seus familiars testimonien que, malgrat que passen els anys, els controls i els afussellaments continuen al poble. A més, des de les reflexions d'aquest home empresonat a sa casa, que fa d'espardenyer per traure la seua família de la fam, López Crespi dibuixa l'Europa i l'Espanya de la primera meitat de segle, tot destacant les successives guerres, enfrontaments i fracassos de les persones que, com el protagonista, alguna vegada varen apostar per la utopia. Una història amb rerefons de novel·la històrica, on l'amnèsia col·lectiva i el ressentiment dels postrats s'erigeixen en protagonistes.

Agustí Hernández Dolç

MI VERANO AZUL

JUAN VALVERDE

COL·LECCIÓ «CALABRIA», 120 PÀGINES

DENES EDITORIAL VALÈNCIA 2001

Recuerdos de Antonio Ferrandis

Este es un libro de recuerdos personales de alguien que compartió con el actor de Paterna, por razones profesionales, muchas horas de sus tres últimos años de vida. Valverde no tiene relación profesional alguna con la escritura, y esa circunstancia determina los defectos y virtudes del libro. Presentan escaso interés, por ejemplo, las fichas de sus películas, que han aparecido ya publicados en otros lugares, así como el poema que escribió la esposa del autor en memoria de Ferrandis, o los testimonios solicitados a compañeros de profesión, testimonios que raras veces pasan de ser breves hagiografías de compromiso. El mayor interés de este *Mi verano azul*, por el contrario, procede del conjunto de anécdotas presenciadas por Valverde, algunas de ellas verdaderamente dignas de memoria y representativas del conocido ingenio personal de Antonio Ferrandis, también la palpable ausencia de ofertas de trabajo que sucedió al Oscar por *Volver a empezar*, así como el fondo fotográfico cedido por la familia del actor.

Miguel Catalán

ARREBATO DE IVÁN ZULUETA. F. J. GÓMEZ
 PESADILLA ANTES DE NAVIDAD DE TIM BURTON. L. SOLAZ
 EN BUSCA DEL ARCA PERDIDA DE STEVEN SPIELBERG. C. LÓPEZ
 COL·LECCIÓ «GUÍAS PARA VER Y ANALIZAR CINE»

NAU LLIBRES I OCTAEDRO. VALÈNCIA/BARCELONA, 2001

Veure i analitzar cinema

La col·lecció «Guías para ver y analizar cine», coeditada per Nau Llibres i Octaedro, agafa embranzida entre els entesos i els amants del cinema, amb acurades anàlisis de pel·lícules escollides entre el bo i millor de les indústries europees i americanes. Els tres últims títols són assaigs sobre *Arrebató* (1979), de Iván Zulueta, *The Nightmare Before Christmas* (1993), de Tim Burton, i *Raiders of the Lost Ark* (1981), d'Steven Spielberg.

El primer treball, sobre el film espanyol, és signat pel professor Francisco Javier Gómez Tarín. Es tracta d'un drama protagonitzat per Marta Fernández Muro, Eusebio Poncela i Cecilia Roth, amb el tema de la creació cinematogràfica com a rerefons. Pel que fa al segon llibre, Lucía Solaz Frasset s'endinsa en el món particularment fantàstic de Tim Burton fent una ullada als conceptes morals que aquest discol director nordamericà posa en pràctica. I en quant al primer èxit d'Indiana Jones, el professor i periodista Carlos López Olano es mostra una mica crític amb el desenvolupament narratiu d'aquest clàssic d'aventures.

Joan Manuel Matoses

LONDRES. GUÍA MUSICAL

JUAN VITORIA

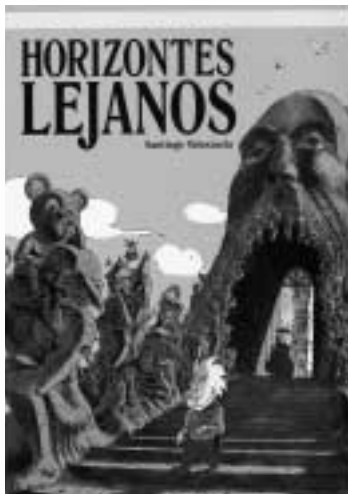
111 PÀGINES

LA MÁSCARA. VALÈNCIA 2001

La cara musical de Londres

Juan Vitoria és un dels pocs noms propis del panorama de la crítica musical valenciana. En principi, col·leccionista i venedor, Vitoria ja fa quinze anys que demostra des de la ràdio que, a més de saber molt sobre el pop, sap contar-ho, i darrerament ho ha ratificat en els seus excel·lents programes televisius. Per si faltava alguna prova ara arriba aquesta guia musical de Londres, escrita de manera amena, exhaustiva en les informacions i, a més, plena de bones fotografies i presentada en un format de còmode transport (tamany butxaca de darrere dels vaquers). Després de fer una breu síntesi de la història musical del Londres de la darrera meitat del segle xx, Juan Vitoria ens proposa un munt d'adreces –amb comentaris precisos i útils– per descobrir els diferents ambients musicals d'una de les ciutats que han exercit de capital de molts dels moviments de la música popular dels darrers decennis. Llocs per anar a comprar, per anar a escoltar o, senzillament, per visitar escenaris mítics per als bons fans i fetitxistes d'un o altre grup. Un encert ple.

Jordi Sebastià

HORIZONTES LEJANOS

SANTIAGO VALENZUELA

164 PÀGINES

EDICIONS DE PONENT. ONIL, 2001

La invenció de Viñeiredo

Algú va dir que aquest era el millor còmic dels presentats a l'*Expcòmic* de Madrid, i semblava una exageració si tenim en compte que s'hi van presentar les edicions completes en castellà del *Maus* de Spiegelman i del *From Hell* de Moore & Campbell. Doncs bé: després de llegir una cosa tan absolutament memorable com *Horizontes lejanos*, ja no sona tan exagerat. I és que al principi sembla un deliri total, però va desplegant una lògica interna i una inventiva prodigiosa —«imaginación razonada», en dirien Borges o Bioy Casares—, amb una capacitat visual sempre a l'altura —ciutats de fang amb edificis en forma de caps, un tal Viñeiredo adorat com a Déu, columnes sagrades i muntanyes sospitosament familiars...—, i acaba recorrent a la realitat més crua i, per això, convertint-se en una de les millors històries fantàstiques que he llegit mai. Un desenllaç apoteòsic, que anuncia una continuació quasi impossible, ho confirma del tot: podríem dir que *Horizontes lejanos* és un gran còmic.

Felip Tobar

SNOWWHITE

ANA JUAN

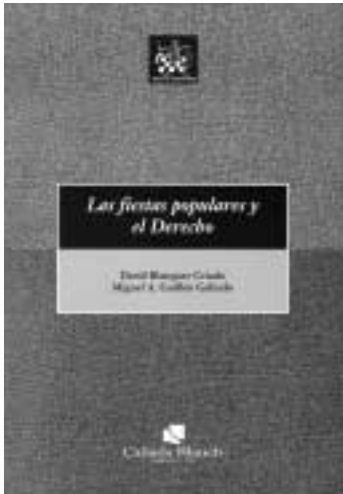
COL·LECCIÓ «MERCAT», 12

EDICIONS DE PONENT. ONIL, 2001

Un cuento delirante

Snowwhite es una historia de mínimas palabras. Ana Juan, ilustradora y autora, rescata para los adultos un clásico de la literatura infantil y lo transforma en un hermoso y aterrador cuento sobre el alma humana. El rostro pálido e inquietante de Snowwhite en la portada es el inicio del viaje de esta niña, roja como la sangre y blanca como la nieve, por un mundo violento y deshumanizado. Observar el mundo desde el infierno que se nos muestra pero con ilustraciones tan perturbadoramente sugerentes convierten la lectura de este cuento en un placer estético. Las imágenes, creadas a partir del legado simbólico del cuento de los Hermanos Grimm, nos hablan del horror de ser hombre. La protagonista no puede sentir las trampas, ni las jaulas, ni los cebos. Su desventura es vivir y no oponer resistencia. El texto, parte de la composición, se adelanta, desmiente o repite la lectura sugerida por las formas, seres y objetos creados para estas páginas. En suma, una versión original y delirante de una historia conocida por todos.

Teresa Villarroya

LAS FIESTAS POPULARES Y EL DERECHO

DAVID BLANQUER CRIADO I
MIGUEL A. GUILLEN GALINDO

COL·LECCIÓ «OCIO Y TURISMO», 1, 461 PÀGINES

TIRANT LO BLANCH, VALÈNCIA, 2001

Primum vivere deinde

Amb un títol enganyós, que pot fer pensar al lector que estem davant d'un llibre de caire etnoantropològic en la línia dels de Caro Baroja, enceta l'editorial Tirant lo Blanch una nova col·lecció anomenada «Ocio y Turismo» sota el mecenatge de la Fundació Cañada Blanch. I ho és, d'enganyós, perquè ens trobarem amb un llibre exclusivament tècnic –destinat a juristes que en la seua pràctica forense breguen amb els problemes més comuns que envolten el món de les festes (des dels incompliments contractuals fins els accidents que esdevenen com a conseqüència de una irresponsabilitat dels propis participants a la festa) i cerquen la seua solució en la complexa legislació administrativa local, autonòmica i estatal, o en la d'assegurances–, això sí, amb algunes pinzellades d'anècdotes que ameren la història de la festa i que donen peu a l'autor per a la seua anàlisi. Se li ha d'agrair doncs, l'esforç que ha realitzat a l'hora de sistematitzar les línies bàsiques on s'haurà d'acudir indefugiblement en aquests casos. En definitiva, un llibre diferent per aquells que, entre correfocs i albades, vulguen conèixer un altre vessant de les festes dels nostres pobles.

Vicent Estruch

DEL TEATRO DEL MISTERI AL MISTERIO DEL TEATRO

LUIS QUIRANTE SANTACRUZ

COL·LECCIÓ «OBERTA LITERATURA», 61

328 PÀGINES

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, VALÈNCIA, 2001

Teatre i misteri valencià

La Universitat de València ha reunit i publicat una sèrie d'estudis del professor Luis Quirante sobre el Misteri d'Elx, el teatre medieval valencià i també un recull d'articles sobre aspectes del teatre contemporani. Respecte al recent i flamant Patrimoni de la Humanitat repassa el seu origen i, també, el text, en els seus diferents vessants textuals i diacrònics, juntament amb una anàlisi del llenguatge teatral pròpiament considerat. Combina el rigor amb el didacticisme en unes dosis òptimes i ofereix una versió del text, que acompanya amb il·lustracions esquemàtiques del moviment dels personatges, per tal d'iniciar el lector en el profund enamorament que demostra Luis Quirante pel *Misteri*. La part dedicada al teatre medieval, revisa el teatre assumpcionista valencià, algunes consuetes i la relació entre les entrades reials a la ciutat de València i les seues traslacions al teatre religiós. Finalment, també analitza l'espai escènic, les estructures narratives i el paper de l'actor a l'Edat Mitjana.

Alexandre Navarro

44 MICROCONTES I UN PRÒLEG EXTRALLARG

DIVERSOS AUTORS

SELECCIÓ, INTRODUCCIÓ I IL·LUSTRACIONS
DE J. RICART

EDICIONS 96. CARCAIXENT, 2001

Lacònics però suggeridors

Fa uns mesos, la revista *Idem* va convocar el 1r Premi Universitari de Microcontes. La convocatòria d'aquest certamen es va elaborar amb dos objectius. En primer lloc, es pretenia promocionar la creació literària entre la comunitat universitària i, en segon lloc, es volia aglutinar les millors obres en una selecció per a donar-les a conèixer. Doncs bé, pel que sembla, tots dos objectius han estat assolits, perquè la participació en aquest premi va superar amb escreix les expectatives dels organitzadors i la publicació de les obres presentades a concurs més notables ja és una realitat palpable i llegible.

44 microcontes i un pròleg extrallarg és el títol del recull on s'apleguen els microrelats dels guanyadors del premi, els accèssits i 36 obres més que han estat seleccionades per J. Ricart, un dels membres del jurat i l'autor del «pròleg extrallarg».

De les obres publicades cal destacar-ne la precisió i la brevetat lacònica, però també la capacitat de contar o suggerir una història en només una pàgina, un paràgraf o, fins i tot, una frase.

Sergi Verger

OJOS COMO AGUA

MARCO ANTONIO CORONEL RAMOS

COL·LECCIÓ «LETRAS HUMANAS», 8

91 PÀGINES

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA. VALÈNCIA, 2001

Claridad poética

He de confesar mi buena disposición a la hora de comentar el libro de Marco A. Coronel, y que después de leído el libro mis expectativas no se han visto frustradas.

Ojos como agua es el título del primer libro de un poeta que conoce la poesía y la manera de adentrarse en ella. Nuestro autor nos entrega una obra, lírica por excelencia, que distribuye en cinco partes: «Historia», donde se plantea su ser en la vida: «En este día he vuelto a sentir/ mi añeja semejanza con el fuego, / mi identidad histórica».

«Tierra», son poemas que dedica a la tierra que le vio nacer (Sanlúcar de Barrameda) y a Valencia (tierra que le acogió). La tercera parte, titulada «Lo Dios», es totalmente teológica. El autor, por medio del vértigo de un lenguaje absoluto, nos entrega sus inquietudes: «No quiero concebir de otro modo al hombre, / sino creador, / ni quiero imaginar de otro modo su creación/ sino divina». La parte que Coronel titula «La carne de amor» es la que contiene los poemas más dramáticos, en los que manifiesta su postura ante la vida, que asume con todas sus variantes. Con «Transmigraciones», síntesis de las partes anteriores, nuestro autor cierra un poemario de gran belleza y sensibilidad que merece la pena leer.

Mª Teresa Espasa

VARIACIONES DE LA PIEDRA. R. LLUÍS BANDE

JANA. A. SALA

BERLÍN. J. C. LAÍNEZ

COL·LECCIÓ «TEATRO»: 1, 2, 3

LLAMBERT PALMART. VALÈNCIA, 2001

ZONA DE LLIURE TRÀNSIT

V. MUÑOZ PUELLES I J. PALOMERO

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2001

Benvinguda a una nova col·lecció teatral

L'editorial Llabert Palmart, de València, ha publicat recentment els tres primers números d'una col·lecció de teatre, la qual cosa sempre és motiu de satisfacció atesa l'escassa atenció que sol rebre la literatura dramàtica en les aventures editorials. Satisfacció que, a més, es veu apuntalada per una edició caracteritzada per l'elegància i la correcció.

La col·lecció, sense saber si en serà la línia habitual, sembla voler acollir textos un tant perifèrics en el quefer més habitual del que se sol considerar text teatral. Així, ens trobem amb peces caracteritzades per la brevetat, el caràcter monologal o per trets estilístics que ens acosten a la lírica o al relat introspectiu, en un intent per rescatar o reviuir el passat d'uns personatges. En dos dels casos, el de l'obra de Laínez i el de Sala, se'ns presenten monòlegs que corren a càrrec de veus de dona i ens acosten a una història d'amor amb final tràgic. Així mateix, el diàleg que ens proposa Bande transita pel terreny de les relacions amoroses i per un gust per la recuperació del passat, en un text on destaca l'absència d'acotacions escèniques. Aquest darrer text, a més, es completa amb un conjunt de lletres de cançons.

Ramon X. Rosselló

Sobre la importància de tenir papers

L'editorial Bromera, dins de la col·lecció de teatre, publica *Zona de lliure trànsit*, obra escrita a quatre mans per Vicente Muñoz Puelles i Josep Palomero, text guardonat amb el premi de teatre «Ciutat de València» de 2000. Com a primera curiositat que potser valdria la pena destacar es troba el fet de trobar-nos davant el primer text dramàtic d'un tàndem de dos escriptors ben coneguts per la seua trajectòria en altres gèneres, dos escriptors que, a més, acostumen a escriure en llengües diferents.

En aquesta obra el protagonista, descendent de dos pobles sense estat com l'esquimal i el kurd, es veu abocat, davant la pèrdua del seu passaport, a una estada forçada a una zona de lliure trànsit d'un aeroport. L'anècdota, fonamentada en fets reals, és plantejada des d'un tractament pròxim a l'absurd, la qual cosa dóna com a resultat una peça farcida de comicitat. Ara bé, considerem que el desenvolupament de l'acció, amb una estructura un tant desigual, no acaba d'estar a l'alçada del plantejament inicial sens dubte prometedor, el qual sap tocar un dels grans temes del món actual. Pensem, així doncs, que l'interès d'aquesta obra recau de manera especial en els aspectes temàtics en tant que permet acostar-nos a una reflexió sobre la identitat individual i col·lectiva i el xoc amb les fronteres d'un món bastit d'estats.

Ramon X. Rosselló

JULIO CORTÁZAR
MIGUEL HERRÁEZ
COL·LECCIÓ «BIOGRAFIA», 31,
298 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2001

Vida de un cronopio

¿Qué lector de Julio Cortázar no se ha enamorado de París, de La Maga y del jazz? ¿Cuál desconoce cómo dar la vuelta al día en ochenta mundos? ¿Quién se atreve a negar el asombro de una lágrima rodando por una escalera? ¿Y quién no ha soñado cronopios y famas o ha querido ver ante sus ojos a un hombre vomitando conejitos? Miguel Herráez ha escrito la biografía de quien más ha hecho soñar al lector desde que el *Boom* puso al alcance de la mano la literatura hispanoamericana de los sesenta. Julio Cortázar fue ese escritor argentino nacido en Bélgica en 1914, que murió joven a los setenta años, y que levantó la liebre sobre la existencia de autores como García Márquez o Vargas Llosa; hoy tan renombrados. La biografía escrita por Miguel Herráez perfila con mucho detalle cómo vivió en Bélgica, Barcelona, Buenos Aires, París y la Provenza y consta de buen número de fotos, una bibliografía referencial y un interesante índice onomástico que ayudan a centrarse en la apasionante vida del escritor argentino autor de *Rayuela*.

Pasqual Mas i Usó

VALENCIA 1900
FRANCESC A. MARTÍNEZ GALLEGO, MANUEL CHUST
CALERO, EUGENIO HERNÁNDEZ GASCÓN
COL·LECCIÓ «BIBLIOTECA DE LES AULES», 11, 307 PÀGS.

UNIVERSITAT JAUME I, DIPUTACIÓ DE CASTELLÓ
CASTELLÓ DE LA PLANA, 2001

No tot era el levante feliz

A la València de principis del xx, sota una aparença volgutament presentada per les classes dirigents de la Restauració com un *Levante Feliz*, les tensions socials acumulades pels conflictes econòmics d'arrel obrera i comercial desencadenaren un seguit d'avalots amb detonants concrets: els embarcaments de soldats per a la guerra africana, les friccions cada vegada més violentes entre el republicanisme i el sistema dinàstic... Tot un panorama, emmarcat entre el 1906 i el 1914, que els autors transmeten amb vigoria, mitjançant un exhaustiu repàs d'hemeroteques i arxius, alhora que amb un sentit gairebé literari de la narració històrica, de manera que són els mateixos fets i els personatges qui se'ns mostren en tota la seua realitat a cent anys de distància. És una època que no ha estat fidelment reflectida en la historiografia posterior i que aquest estudi intenta redibuixar amb els contrastes profunds que la van caracteritzar, més pròxima a la revolta proletària de Cullera de 1911 que a l'Exposició Regional d'un parell d'anys abans.

Alexandre Navarro

ELS COLORS DE L'ARC IRIS

JOAN CLIMENT

COL·LECCIÓ «POESIA», 44

136 PÀGINES

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2001

La comarca de la Safor com a motiu poètic

La situació de la nostra realitat sociolingüística dels darrers setanta anys ha fet sorgir una sèrie d'autors que, durant anys, han utilitzat com a eina de creació literària el castellà i que, després d'una profunda reflexió, fan punt i a banda i, amb tot el bagatge acumulat, decideixen emprendre una nova etapa en la seua vida creativa. És el cas de Joan Climent que ara és notícia pel seu nou recull de poemes, *Els colors de l'arc iris*, on ens ofereix totes les tonalitats del seu paisatge més immediat: la comarca de la Safor, el seu ric i divers espai vital.

En llegir cada una de les sis parts en què està dividit el poemari, em queda una impressió: com si Climent haguera eixit amb els seus estris de treball a recórrer, un a un, tots els pobles i racons de la seua estimada comarca i haguera pres un seguit d'esbossos de la realitat que anava descobrint o potser redescobrint. L'autor, seguint el consell dels versos de Salvat-Papasseit, no deixa res de banda en el seu llarg passeig, tot, per nimi que sembla, ho va convertint en material poètic. És el dia a dia de la quotidianitat sorpresa pel vianant-poeta, la frescor, la naturalitat, la senzillesa d'un moviment, d'un gest que busca, per a compondre, amb tot plegat, la partitura d'un cant molt particular a la seua terra.

Manel Alonso

ANXIA

JOSEP CARLES LAÍNEZ

PREMI DE POESIA «ROÍS DE CORELLA», CIUTAT DE VALÈNCIA, 2000

COL·LECCIÓ «BROMERA POESIA»

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2001

Ensayo para un silencio

La palabra es privilegio del hombre, más aún del poeta que ha de desvelar todo un mundo de misterios, debiendo incluso alcanzar su línea fronteriza en un poema.

José Carlos Laínez nos remite con *Anxia* al mundo de las emociones: amor, nostalgia, deseo: «...en un cos bru/ que tant vaig desitjar...». Laínez divide el poemario en cuatro partes. Las dos primeras constituyen una unidad temática, en tanto que la tercera y la cuarta parecen tener vida propia. La maestría en el uso del lenguaje y un sentido de búsqueda constituyen el cordón umbilical que une el conjunto del poemario.

En «Dionysiaka» el autor nos habla de un amor que es ausencia, son constantes expresiones que simbolizan totalidad: «pluja», «mar», «nit», «foscot», «llum», «dia»: «Volgué ser en la nit sense dia/ i en la claror sense foscam,/ cos corrupt que desitjà una llum/ en cada cos, ocultant-se».

La segunda parte, menos desgarrada, conserva la misma ternura: «Com tremola la nit entre les fulles i aquestes branques/ que avui ens colguen, lluny del mar i de la memòria». «Algunes paraules imprevistes» está formado por poemas que preludian una singular y última parte: «Assaig de silenci.» Ensayo con el que Laínez da por concluido su poemario.

Mª Teresa Espasa

HISTÒRIA DE LA RIBERA. VOLUM I.
L'ESCENARI I ELS PROTAGONISTES

TOMÀS PERIS I ALBENTOSA

COL·LECCIÓ «XIPREER», 256 PÀGINES

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2001

La història del paisatge de la Ribera

Aquest és el primer volum dels cinc que conformaran *La Història de la Ribera durant l'època moderna*, de Tomàs Peris Albentosa, i està dedicat a l'escenari i els protagonistes. Presenta dues novetats: d'una banda, és l'estudi històric d'una comarca, una novetat front a les històries generals i locals; per altra, és un estudi de geografia històrica, un tema poc tractat pels historiadors, ja que el paisatge també és una construcció de la història. En aquest aspecte l'autor fa un rigorós estudi del paisatge urbà i rural de la Ribera, que ha estat conformat pel riu Xúquer i l'Albufera, el qual ha permès desenvolupar una rica agricultura de regadiu condicionada per les riudes i les catàstrofes climàtiques, com les seques i gelades. Estudia després el poblament urbà, molt condicionat per la geografia física, l'organització territorial que s'ha dibuixat a partir d'aquest poblament i, també, l'evolució demogràfica de la comarca, que ha estat lligada a l'evolució de l'agricultura de regadiu. En darrer lloc trobem un apèndix documental i una completa bibliografia comarcal.

Francesc Torres

ESPAIS NATURALS, TERRES INTERIORS VALENCIANES
J. M. ALMÉRICH, JORGE CRUZ OROZCO, PACO TORTOSA

FOTOGRAFIES DE PACO TORTOSA

COL·LECCIÓ «MONOGRAFIES BROMERA», 143 PÀGS.

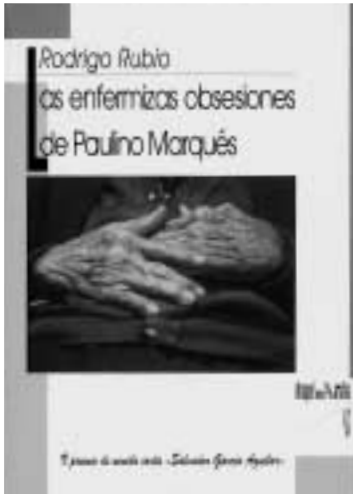
EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2001

Interiors

«Monografies» de Bromera comença a ser una col·lecció de culte. Enguany ens proposa un passeig pel país, per les terres interiors valencianes.

Espais naturals recorre de dalt a baix les comarques interiors valencianes per oferir-nos-en una visió que és alhora històrica, geogràfica, etnològica i de la flora i fauna del país. Serres, massissos, carrascars, deserts,... travessar-los no és un mer exercici de senderisme, sinó de turisme rural ben entès. És interessant el tractament que s'hi fa d'algunes de les construccions autòctones, com l'estudi de les neveres, de les torres de guaita, i de l'orografia del terreny. Les fotografies més reeixides són precisament les de les grans vistes, on se'ns mostra la profunditat d'un paisatge de muntanya, una muntanya que els autors del llibre ens fan propra gràcies als itineraris suggerits. Cal no oblidar la bibliografia final de cada capítol, que fa d'aquest llibre una eina bàsica per als que volen començar una biblioteca de viatges pròpia a partir de cadascuna de les excursions.

Maite Insa

LAS ENFERMIZAS OBSESIONES DE PAULINO MARQUÉS

RODRIGO RUBIO

V PREMIO DE NOVELA CORTA SALVADOR GARCÍA AGUILAR

COL·LECCIÓ «ANAQUEL NUEVO», 45, 102 PÀGS.

EDITORIAL AGUACLARA. ALACANT, 2001

La cançó de l'emigrant

«Animal de records, lent i trist animal / ja no vius, sols recordes. Ja no vius, sols recordes / haver viscut alguna volta en alguna banda». Els versos de Vicent Andrés Estellés mai com en aquesta ocasió no havien servit per a resumir en poques línies la idea argumental d'una novel·la.

Un home, Paulino Marqués, malalt, sense més futur que la mort, s'endinsa pel bosc de la memòria per tal de recuperar el paisatge de la seua infantesa i joventut, la petita pàtria de cada dia que en un temps passat es va veure forçat per les circumstàncies a abandonar. Aquest ha estat el drama d'un parell de generacions de castellano-manxecs que es van veure forçats a eixir del seu territori buscant un nivell de vida més alt. Altres es van veure arrossegats per la diàspora dels més joves, com ara Paulino. Alguns aconseguiren refer la seua vida, oblidant tot rastre del passat i assumint costums i tradicions del nou territori; altres no ho aconseguiren, és el drama d'un exili econòmic. Rodrigo Rubio aconsegueix en *Las enfermizas obsesiones de Paulino Marqués* una narració en primera persona creïble, rica en matisos, amb un castellà amb els dialectalismes necessaris i, al mateix temps, un magnífic retrat d'un món i d'una geografia, a més d'aquest sentiment d'exili del qual parlàvem, que ell, emigrant com fou, ha sabut transmetre amb mestria. Fet i fet, una novel·la impossible d'abandonar una vegada encetada.

Manel Alonso

PARTES DE GUERRA

GRACIELA SPERANZA / FERNANDO CITTADINI

COL·LECCIÓ «NUMA», 6

235 PÀGINES

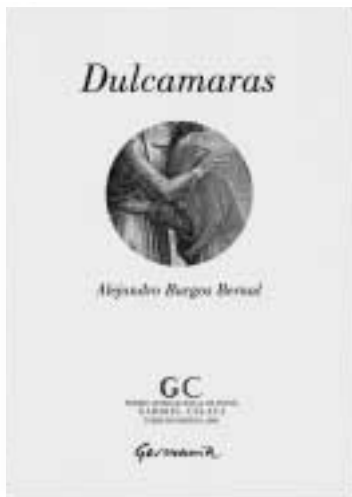
NUMA EDITORIAL. VALÈNCIA 2001

La guerra segons els guerrers

La guerra de les Malvines va causar oficialment mil morts i al voltant de dos mil ferits i va enfrontar dos exèrcits moderns i poderosos. De fet, va ser l'única guerra del segle XX que va tenir com a protagonistes exclusius dos països occidentals, considerats del *primer món*. Speranza i Cittadini han recollit els testimonis de soldats i oficials argentins presents en la guerra –també algun dels comunicats oficials britànics– i els han disposat seguint un ordre cronològic, des que Argentina va decidir envair les illes fins que, derrotada, va recuperar els soldats que havien estat empresonats per Gran Bretanya.

Els testimonis no qüestionen la guerra– eren soldats professionals i fervorosos convençuts del dret d'Argentina sobre l'arxipèlag– però el seu relat deixa veure la cruïlla de la situació que van viure i la improvisació absoluta del comandament argentí una vegada s'havia consumat la invasió. Una crònica dura i pròxima d'una guerra absurda, que sols va servir per fer caure la dictadura militar argentina.

Jordi Sebastià

DULCAMARAS

ALEJANDRO BURGOS BERNAL

PREMIO INTERNACIONAL DE POESÍA GABRIEL CELAYA 2001
COL·LECCIÓ «LOS PREMIOS», 3, 54 PÀGINES

EDITORIAL GERMANIA. ALZIRA, 2001

Una liberación del lenguaje

Dulcamaras es un libro sorprendente por varias razones. Para empezar porque se presenta en el poco visto estilo de la poesía en prosa. Es de agradecer la actitud de rebeldía de Alejandro Burgos ante las formas tradicionales de la poesía, sometidas a la dictadura del verso, de la separación de líneas. Y es que no es del todo coherente que, en una época transgresora como la nuestra, los poetas rompan con la rima, reconociendo lo esencial del ritmo, y dejen intacta la forma clásica de la presentación en verso.

Para el autor está muy claro que la poesía está en lo que se dice, en cómo se dice y en la manera en que se juega con el lenguaje. De esto último, Alejandro Burgos demuestra ser todo un maestro, combinando muy suavemente el lenguaje habitual con el ficticio.

Dulcamaras es una nueva puerta abierta en la experiencia literaria, una buena ocasión para aprender que cuando se abre un libro las palabras se ven liberadas de una realidad que en muchas ocasiones es un lastre para el lenguaje.

Vicente Abril

QUAN PLOU EN LES ENTRANYES

ANDOLIN EGUKITZA

TRADUCCIÓ DE MANEL ALONSO I ANDOLIN EGUKITZA
COL·LECCIÓ «POESIA», 4, 94 PÀGINES

EDICIONS BROSQLI.VALENCIA, 2001

Pluja que no mulla

Un poeta basc, president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Basca, traduït al català oriental, i publicat en edició bilingüe són, certament, elements suficients perquè una certa militància adquireisca el llibre. Però, i la poesia? Un exemple que no demana comentaris: «Et vaig conèixer a l'institut de lingüística, / i encara tot i no ser bella, te'm vas fer atractiva, / d'ulls negres, cabell rull i roba / poc adient. / Començarem a parlar i / de sobte em vaig adonar, / oh, Hadassa, quanta era la teva energia, / quina la teva força i poder (...)».

Una traducció d'una llengua que no deu tenir massa coneixedors a casa nostra, i que s'ha fet en tàndem, segurament significa que primer s'ha traduït de l'èuscar al castellà, i després del castellà al català. I ja sabem que en castellà un vers que meresca aquest nom ha de sonar a «Pues demasiadas veces he sembrado entre piedras», però en català escriure «Doncs massa vegades he sembrat entre pedres» és una incorrecció gramatical, i fer-ho catorze vegades en un mateix poemari, una animalada.

Pere Calonge

COCOLLIBRE. EXPERIÈNCIA D'ANIMACIÓ A LA LECTURA

JORDI GARCIA VILAR

93 PÀGINES

DENES EDITORIAL. PAIPORTA, 2001

Llegir sense imperatius

«El verb llegir no admet l'imperatiu», amb aquesta màxima de Daniel Pennac comença el *Cocollibre*. Quin llibre, que té nom de dolç, joguet o paradís! Però...no és la lectura un itinerari dolcíssim? Jordi Garcia Vilar ens ho explica. El viatge va començar en 1987 amb el dibuix d'un cocodril en cartolina que recorreria totes les escoles del nostre país. La posada en marxa d'una biblioteca escolar i el dibuix d'un cocodril van ser prou per encisar menuts i grans en un projecte que –després de quinze anys– continua encara dempeus.

Amb aturades en moltes estacions per reorganitzar el seu equipatge, «ple de llibres, literatura i il·lusió», el *Cocollibre* dona compte de la història d'una de les iniciatives més engrescadores que s'ha realitzat a les escoles valencianes: l'animació a la lectura. «Animar a llegir els lectors més menuts –dirà l'artífex de l'estratègia– és provocar expectativa i desig». Llegir és compartir, comunicar. En l'animació lectora, la comunicació s'estableix entre el xiquet/a -lector/a, el llibre i l'adult, on la màgia del llibre no posa condicions ni necessita luxes i, a més, –com diria Pennac– tenim el «dret a llegir en qualsevol lloc».

Lourdes Toledo

GUÍA DE LA NATURALEZA DE LA COSTA DE CASTELLÓN. ITINERARIOS PARA CONOCER SU FAUNA, FLORA, PAISAJE E HISTORIA

MIGUEL ÁNGEL GÓMEZ-SERRANO, OLGA MAYORAL GARCÍA-BERLANGA I JORDI DOMINGO CALABUIG

EDITORIAL ANTINEA. VINARÒS, 2001

Una invitació a conèixer el nostre litoral

Tot i la persistent depredació urbanística, el nostre litoral conserva encara –miraculosament– bellíssims paratges i nombrosos indrets de gran riquesa natural. Aquesta guia ens convida a conèixer-ne un bon grapat; concretament, els emplaçats al nord del Túria, des de la marjal del Moro de Sagunt fins els penyasegats de Vinaròs en la desembocadura del riu de la Sénia. I ho fa amb una solvència i un atractiu certament exemplars: concebuda des d'una perspectiva pluridisciplinar –geogràfica, històrica, biològica, etnogràfica–, organitzada en onze itineraris per realitzar a peu –o algunes parts en bicicleta– i profusament il·lustrada amb fotografies, dibuixos i mapes senzills i entenedors, traspua un minucios coneixement del territori i una profunda estima per aqueix paisatge tan singular, tan desconegut i, potser per això, tan vulnerable. Tant de bo treballs com aquest arriben a aconseguir l'estat d'opinió necessari perquè algú, d'una vegada per totes, hi prengua mesures.

Josep Vicent Frechina